

21. Oikeusaputoimisto

Kaupunginvaltuusto valitsi kokouksessaan 7. 1. 1953 oikeusapulautakuntaan kertomusvuodeksi puheenjohtajaksi oikeusneuvos G. F. Nyberghin ja jäseniksi lakitieteen lisen- siaatti, A. O. Aaltosen, valtiotieteen kandidaatti E. A. Aleniuksen, lainopin kandidaatti L. P. Sauraman ja varatuomari H. L. Sipilän. Varapuheenjohtajakseen oikeusapulauta- kunta valitsi lakitieteen lisen- siaatti, A. O. Aaltosen. Kaupunginhallituksen edustajana oikeusapulautakunnassa oli pankinjohtaja E. V. Harkia.

Oikeusavustajana oli edelleen varatuomari Y. J. E. Hämesalo, apulaisoikeusavustajana varatuomari S. M. K. Korpela ja toimistoapulaisena varanotaari A. S. Lindegrén. Kesä- lomasijaisina toimivat varatuomari M. Eklund ja neiti T. Voipio. Siivoojana oli rouva M. M. Lentämäki ja hänen kesälomasijaisenaan rouva E.-L. Lentämäki.

Oikeusapulautakunnalla oli kertomusvuoden aikana 3 kokousta, joissa pääasiassa käsi- teltiin juoksevia asioita.

Oikeusaputoimiston menot olivat v. 1952 2 523 824 mk ja kertomusvuonna 2 546 948 mk.

Oikeusaputoimiston toiminta jatkui ohjesäännön mukaisesti. Toimeksiantoja saatiin kotimaassa ja Ruotsissa olevilta oikeusaputoimistoilta.

Rekisteröityjen asioiden luku oli kertomusvuonna 1 478 oltuaan edellisenä vuonna 1 341. Työ- ja palkkariidat pysyivät edelleenkin suurimpana asiaryhmänä. Niistä valta- osa saatiin järjestetyksi sovinnolla tarvitsematta ryhtyä oikeudenkäyntiin. Avioero- ja asumuserojuttuja oli jonkin verran enemmän kuin edellisenä vuonna. Veroasioita ja huoneenvuokra-asioita hoidettiin edelleen huomattava määrä. Seuraavat numerotiedot osoittavat lähemmin oikeusaputoimiston toimintaa kertomusvuonna.

Käyntien luku oli vuoden aikana 11 400 oltuaan 1952 11 341, v. 1951 11 320 ja v. 1950 11 147.

Eri kuukausien osalle käynnit jakautuivat seuraavasti:

Kuukausi	Vas- taan- otto- päiviä	K ä y n t e j ä		Kuukausi	Vas- taan- otto- päiviä	K ä y n t e j ä	
		Kaik- kiaan	Päivää koh- den			Kaik- kiaan	Päivää koh- den
Tammikuu	25	928	37.1	Heinäkuu	27	914	33.9
Helmikuu	24	843	35.1	Elokuu	26	968	37.2
Maaliskuu	25	976	39.0	Syyskuu	26	1 112	42.8
Huhtikuu	22	951	43.2	Lokakuu	27	980	36.3
Toukokuu	24	912	38.0	Marraskuu	25	978	39.1
Kesäkuu	25	942	37.7	Joulukuu	25	896	35.8
				Yhteensä	301	11 400	37.9

Kuten edellä olevasta taulukosta ilmenee, oli oikeusaputoimisto vuoden aikana avoinna 301 päivänä. Käyntien luku päivää kohti nousi siis 37.9:ään, niiden oltua v. 1952 37.5 ja 1951 37.7.

Suurin käyntien luku samana päivänä oli 51 ja pienin 1.

Seuraavat tilastotiedot osoittavat rekisteröityjen asioiden luvun ja rekisteröityjen asiakkaiden säädyn, ammatin ym. niissä asioissa, joissa toimisto ryhtyi oikeudenkäyntiin, kirjallisiin tehtäviin tai pitempiin suullisiin neuvotteluihin. Tällaisia asioita oli kaikkiaan 1 498, joista 1 485 oli kertomusvuonna tulleita ja 13 edellisestä vuodesta siirtyneitä. Kirjallisia toimituksia oli 1 712, niistä hakemuskirjoja 635.

Säätynsä tai ammattinsa ja sukupuolensa mukaan kävijät ryhmittäytyivät seuraavasti:

	Mp.	Np.	Yht.
Virkamiehiä ja vapaiden ammattien harjoittajia	4	5	9
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	9	3	12
Liikeapulaisia ja työnjohtajia	56	33	89
Tehdas- ym. ammattityöntekijöitä	262	161	423
Muita työntekijöitä	115	104	219
Merimiehiä ja kalastajia	5	—	5
Yleisessä palveluksessa tai yksityisissä laitoksissa toimivaa palvelus- kuntaa	28	15	43
Yksityisten palvelijoita	4	52	56
Muun elinkeinon harjoittajia	3	3	6
Henkilöitä ilman varsinaista tai tunnettua ammattia, leskiä, opiskeli- joita ym.	9	418	427
	<u>Yhteensä</u>	<u>495</u>	<u>1 289</u>

Käsiteltyjen juttujen ja asiain ryhmittäytyminen laatunsa mukaan selviää seuraavasta yhdistelmästä:

Velvoiteoikeuteen kuuluvia asioita:		Yleisiä veroja koskevia asioita	257
vuokარიitoja	37	Holhousasioita	13
työ- ja palkkariitoja	363	Erinäisiä kyselyjä, hakemuksia, vali- tuksia ym.	160
muita velkomisjuttuja	53	Pieniä rikosjuttuja	16
Esineoikeuteen kuuluvia asioita	8	Toimeksiantoja	27
Perheoikeuteen kuuluvia asioita:		Tapaturma-asioita	54
avioriitoja	38	Huoneenvuokra-asioita	130
asumuseroja	60	Lapsen sukuasemaa koskevia asioita	7
avioeroja	167		
perheen elatusasioita	67	<u>Yhteensä</u>	<u>1 498</u>
Perintöoikeuteen kuuluvia asioita ...	25		
Testamenttioikeuteen kuuluvia asi- oita	16		

Vireille pannuista jutuista ja asioista tuli, mikäli oikeusaputoimiston toimenpiteistä riippui, vuoden aikana lopullisesti ratkaistuiksi ja kirjoista poistetuiksi 1 476 kuten näkyy seuraavista luvuista:

Sopimalla ratkaistu	421	Juttuja, joissa toimisto otti haasteen, mutta ei ajanut perille	56
Oikeudenkäynnillä ratkaistu	243		
Erinäisistä syistä jätetty sillensä ...	121	<u>Yhteensä</u>	<u>1 476</u>
Annettu eri viranomaisille	635		

Edellä mainitut eri virastoille jätetyt 635 asiaa, joihin ei sisälly Helsingin raastuvan-oikeuteen ja muualle otettuja haasteita, jakaantuivat eri viranomaisten kesken seuraavasti:

Tasavallan presidentti	9	kiinteistötoimisto	1
Korkein oikeus	8	poliisilaitos	1
Korkein hallinto-oikeus	21	huoneenvuokralautakunta	77
Turun hovioikeus	2	vuokrantarkastuslautakunta	35
Helsingin hovioikeus	26	ensimmäinen kaupunginvouti	3
Eduskunnan oikeusasiamies	1	tutkijalautakunta	7
Valtioneuvosto	1	verovirasto	2
Valtiovarainministeriö	32	kaupungin 400-vuotiskotisäätiö ...	3
Puolustusministeriö	2	Vakuutusosikeus	32
Kauppa- ja teollisuusministeriö	1	Valtion tapaturmatoimisto	8
Kulkulaitosten ja yleisten töiden mi- nisteriö	3	Tampereen kaupungin raastuvanoikeus	1
Sosiaaliministeriö	22	Oulun » »	1
Uudenmaan lääninhallitus	118	Jyväskylän » »	1
Turun ja Porin lääninhallitus	4	Lahden » »	1
Hämeen »	7	Kansaneläkelaitos	1
Kymen »	6	Kansaneläkelaitoksen lisätty hallitus	6
Vaasan »	3	Rautatiehallitus	2
Kuopion »	9	Lääkintöhallitus	1
Oulun »	2	Helsingin tuomiokunnan tuomari	3
Lapin »	1	Jyväskylän » »	1
Uudenmaan läänin valtion verojen tar- kastuslautakunta	37	Lohjan » »	1
Lapin läänin valtion verojen tarkastus- lautakunta	2	Tuusulan » »	1
Kuopion läänin valtion verojen tarkas- tuslautakunta	3	Helsingin kihlakunnanoikeus	1
Kymen läänin valtion verojen tarkas- tuslautakunta	1	Espoon »	2
Vaasan läänin valtion verojen tarkas- tuslautakunta	2	Limingan »	1
Oulun läänin valtion verojen tarkas- tuslautakunta	2	Helsingin ev. luterilaisten seurakuntien rahatoimisto	6
Helsingin kaupungin: kaupunginhallitus	53	Kemin kaupunginvouti	1
maistraatti	17	Jyväskylän »	1
raastuvanoikeus	28	Helsingin maalaiskunnan kunnanhal- litus	2
lastensuojelulautakunta	1	Lahden kaupunginhallitus	2
		Imatran kauppalanhallitus	1
		Hämeenlinnan kaupungin taksoitus- lautakunta	2
		Sotaeläkekomitea	3
		<u>Yhteensä</u> 635	

Se seikka, että 121 asiaa jätettiin sillensä, johtui samoin kuin edellisinäkin vuosina siitä, etteivät oikeusavunhakijat sen jälkeen kun oikeusaputoimisto oli ryhtynyt ensimmäiseen toimenpiteeseen eikä sovintotietä päästy tulokseen, enää jatkaneet asiaansa, osaksi koska ei ollut toiveita voittaa asiaa oikeudenkäynnillä, sekä osaksi koska avunhakijat joko eivät tahtoneet tai eivät voineet esittää asian enempiä käsittelyä varten varattomuustodistusta.

Syynä siihen, että toimisto ei ajanut perille 56 edellä mainittua asiaa, joissa haaste jo oli otettu, oli joko se, että haaste oli otettu Helsingin ulkopuolella oleviin tuomioistuimiin, joissa toimiston virkamiesten ei tarvitse avustaa asianomaisia, tai se, ettei vastaajia ollut haasteella tavattu, tai että asia ennen oikeuden istuntoa oli järjestetty.

Oikeudenkäyntiin ryhdyttiin 321 asiassa. Näistä toimisto ajoi vuoden kuluessa loppuun 243 asiaa, joista 172 juttua voitettiin ja 11 hävittiin. Helsingin raastuvanoikeudessa esiinnyttiin vuoden aikana toimiston puolesta 361 kertaa 175 päivänä.